

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,
tel. 8 706 62 008, faks. 8 706 62 000, el.p. aaa@aaa.am.lt, http://gamta.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

UAB „Agaras“
el. p. info@agaras.lt

2016-06-30

Nr. (28.5)-A4-6820

dr. Jurgita Kazakevičienei
el.p. jkazakeviciene@zebra.lt

Biržų rajono savivaldybės administracijai
el.p. savivaldybe@birzai.lt

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie
Sveikatos apsaugos ministerijos
Panevėžio departamentui
panevezys@nvsc.lt

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros
ministerijos Panevėžio skyriui
el.p. panevezystp@heritage.lt

Panevėžio apskrities priešgaisrinei gelbėjimo
valdybai
el.p. panevezys.pgv@vpgt.lt

LR aplinkos ministerijos Panevėžio regiono
aplinkos apsaugos departamentui
el.p. panevezioraad@prd.am.lt

GALUTINĖ ATRANKOS IŠVADA
dėl biologiškai skaidžių atliekų naudojimo UAB „Agaras“ biodujų jėgainėje
poveikio aplinkai vertinimo
(planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas)

1. Peržiūrima atrankos išvada.

Aplinkos apsaugos agentūros 2016 m. gegužės 18 d. priimta atrankos išvada Nr. (28.5)-A4-5261 dėl biologiškai skaidžių atliekų naudojimo UAB „Agaras“ biodujų jėgainėje poveikio aplinkai vertinimo (toliau – Atrankos išvada). Atrankos išvadoje nurodyta, kad planuojamai ūkinei veiklai poveikio aplinkai vertinimas (toliau - PAV) neprivalomas.

1^l. Kur, kada ir kokiose visuomenės informavimo priemonėse buvo paskelbta visuomenei apie Atsakingos institucijos priimtą atrankos išvadą, kuri persvarstoma.

Aplinkos apsaugos agentūros 2016 m. gegužės 18 d. priimta Atrankos išvada Nr. (28.5)-A4-5261 paskelbta: respublikinėje spaudoje - 2016 m. gegužės 28 d. laikraštyje „Vakaro žinios“, rajono spaudoje - 2016 m. gegužės 28 d. laikraštyje „Šiaurės rytai“, 2016 m. gegužės 27 d. Pabiržės

seniūnijos skelbimų lentoje, 2016 m. gegužės 26 d. Biržų rajono savivaldybėje, Aplinkos apsaugos agentūros internetinėje svetainėje.

2. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas (organizatorius).

UAB „Agaras“, Agaro g. 5, Balandiškių k., Pabiržės sen., Biržų r., tel. (8 450) 59339.

3. Planuojama ūkinės veiklos pavadinimas.

Biologiškai skaidžių atliekų naudojimas UAB „Agaras“ biodujų jėgainėje.

4. Numatoma planuojamos ūkinės veiklos vieta.

Agaro g. 5, Balandiškių k., Pabiržės sen., Biržų r.

5. Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas.

UAB „Agaras“ planuoja biodujų jėgainėje apdoroti įvairesnės sudėties biologiškai skaidžias atliekas, nekeičiant bendro apdorojamų žaliavų kiekio, t.y. 35690 t/m. Numatoma mažinti žaliosios masės naudojimo kiekį ir pradėti naudoti iš kitų tiekėjų priimtas biologiškai skaidžias atliekas. Naudojant atliekų mišinius pagal specialias moksliai pagrįstas receptūras, bus siekiama padidinti metano kiekį biodujose. Biodujos išgaunamos fermentuojant vidutiniškai 97,78 t/d įvairių biologiškai skaidžių atliekų, iš kurių gaunama apie 2,52 mln. Nm³ biodujų. Prieš naudojimą biodujų gamyboje iš kitų skerdyklų atvežti II ir III kategorijos ŠGP, mėšlas (kai neturima duomenų apie gyvulių sergamumą arba tikėtiną kitą biologinį pavojų) ir UAB „Agaras“ skerdykloje susidarantys visi II kategorijos ŠGP apdorojami pasterizatoriuose, kuriuose yra trukmės bei temperatūros registravimo ir valdymo įtaisai. Numatoma, kad surinktos atliekos iki naudojimo bus laikomos ne ilgiau kaip 3 paras. Planuojama smulkinti UAB „Agaras“ skerdykloje susidariusias atliekas ir nedidelį kiekį priimamų kietųjų atliekų, išskyrus šalutinius gyvūninius produktus ir jų gaminius. Smulkintos pasterizuotos ir nepasterizuotos atliekos išpilamos į buferines talpas, iš kurių pagal receptūrą porcijomis tiekiamos į maišymo-hidrolizės talpą, kurioje hidrolizuojamos. Visi šie procesai valdomi kompiuteriu, parametrų duomenys registruojami. Iš sumaišymo-hidrolizės talpos paruoštas mišinys pumpuojamas į fermentatorius, kuriuose, veikiant anaerobinėms bakterijoms, susidaro biodujos, kurios tiekiamos į vidaus degimo variklius (kogeneratorius) ir deginamos. Per metus pagaminama 6424 MWh elektros energijos ir 6392 MWh šiluminės energijos. Eksploatuojant biojėgainę susidaro fermentuota biomasa (32500 t/m), kuri separuojama į tirštą frakciją (4,0 tūkst. t/m) ir filtratą (apie 28,5 tūkst. m³/m). Dalis filtrato (iki 18,2 tūkst. m³/m) grąžinama į biodujų gamybos procesą atliekų skiedimui, o likęs filtrato kiekis kaupiamas rezervuaruose (esami 7,0 ir 4,0 tūkst. m³ talpos bei numatomame pastatyti 4,0 tūkst. m³ talpos). Tirštoji frakcija ir likęs filtratas naudojami laukų tręšimui. Kasmet, prieš rengiant tręšimo planą, akredituotoje laboratorijoje nustatoma filtrato bei tirštosios frakcijos tręšiamoji vertė ir, įvertinus gautus rezultatus, apskaičiuojamos tręšimo normos ir skleidimo apkrovos, atitinkančios aplinkosaugos aktų reikalavimus. Iš biodujų gamybos įrengimų nuolatinių išmetimų į atmosferą nėra, nes visi technologiniai procesai uždari. Pagrindiniai teršalai išmetami iš biodujų jėgainės yra aplinkos oro teršalai. Kogeneratoriuose deginant biodujas (pagal techninį projektą „Biodujas naudojančios termofikacinės elektrinės statyba“) į aplinkos orą bus išmetama 60,028 t įvairių oro teršalų, iš kurių 47 % sudaro anglies monoksidas (CO), apie 24 % azoto oksidai (NOx), 7 % sieros dioksidas (SO₂), 24 % lakieji organiniai junginiai (LOJ) ir amoniakas. Atlikus matematinį modeliavimą, kurio metu įvertinti visi UAB „Agaras“ teršalų išmetimo šaltiniai, buvo pateikta išvada, kad išmetamų aplinkos oro teršalų apskaičiuotos maksimalios priežeminės koncentracijos neviršija ribinių verčių (įvertinus ir foninę taršą). Pateiktoje informacijoje nurodoma, jog į aplinką išmetamų teršalų kiekis tiesiogiai priklauso nuo jų kiekio deginamose dujose. Atsižvelgiant į mokslininkų tyrimų rezultatus vertinant biodujų, gaunamų iš įvairių atliekų rūšių, kokybę, nustatyta, kad įvairias atliekas apdorojant biodujų jėgainėje, biodujų sudėtis yra skirtinga, tačiau atliekų mišinio sudėtis neturės esminės įtakos teršalų kiekiui gaunamose dujose. Informacijoje nurodyta, kad UAB „Agaras“ biodujų jėgainėje bus naudojami įvairių atliekų mišiniai pagal specialias moksliai pagrįstas receptūras, todėl toliau naudojant tą patį kiekį atliekų, tik dalinai pakeitus atliekų rūšis, priežeminės koncentracijos neviršys ribinių verčių. Vandens kiekio sunaudojamas (apie 20 m³/d) dėl planuojamos ūkinės veiklos

biodujų jėgainėje nepasikeis. Gamybinių nuotekų biodujų jėgainės veikloje nesusidaro, o buitinės nuotekos neišskiriamos, nes jos vertintos prie UAB „Agaras“ kitų veiklų, kurioms išduotas Taršos leidimas. Paviršinės nuotekos nuo asfaltuotos biodujų jėgainės teritorijos surenkamos, valomos naftos produktų atskirtuve su integruotu smėlio/purvo nusodintuvu ir apvalytos nukreipiamos į teritorijos paviršinių nuotekų surinkimo sistemą. Planuojamos ūkinės veiklos (toliau - PŪV) metu naujų galimai teršiamų teritorijų neatsiras. Nuotekų kiekiai nepasikeis. Biodujų jėgainėje susidariusios atliekos laikinai laikomos ir perduodamos šių atliekų tvarkytojams. Informacijoje nurodoma, kad anaerobinio apdorojimo metu kvapo emisija sudaro 98,29 OUE/m³ ir neviršija leistinų dydžių, be to Bendrovėje biodujų jėgainės patalpų oro valymui nuo amoniako įrengtas ištisą parą veikiantis biofiltras. Kitų specifinių kvapo emisijos faktorių nėra. Kad įvertinti UAB „Agaras“ visos veiklos keliamą triukšmą artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje, buvo atlikti akustinio triukšmo matavimai ir nustatyta, kad veikla neviršija nustatytų dydžių. Įgyvendinus PŪV naujų triukšmo šaltinių neatsiras, todėl papildomos triukšmą mažinančios priemonės, įgyvendinus planuojamą veiklą, nenumatomos. Bendrovėje sumontuota reikalinga priešgaisrinė įranga, parengtas Avarinių situacijų valdymo planas, kuriame patvirtinti veiksmų planai įvykus avarinėms situacijoms, įdiegtos prevencinės ir apsaugos priemonės galimam neigiamam poveikiui išvengti.

5^l. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas.

Planuojamos ūkinės veiklos vykdymo vieta nepatenka į Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas. „Natura 2000“ buveinių apsaugai svarbi teritorija Karajimiškio kaimo apylinkės (LTBK0005) nutolusios šiaurės rytų kryptimi apie 2,6 km, o Daudžgirių miškas (LTBR0002) nutolęs pietų kryptimi apie 2,5 km nuo UAB „Agaras“ teritorijos.

6. Kas ir dėl kokių priežasčių pateikė motyvuotą prašymą persvarstyti atrankos išvadą

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Panevėžio departamento 2016 m. gegužės 31 d. rašte Nr. 2.5-468 (20.8.6.5.11) „Dėl atrankos išvados dėl biologiškai skaidžių atliekų naudojimo UAB „Agaras“ biodujų jėgainėje poveikio aplinkai vertinimo“ prašoma persvarstyti priimtą Atrankos išvadą, kad būtų pateikta informacija apie nepanaudotą srutų ir mėšlo kiekį, laistymo laukų plotus, su technologiniu procesu susijusią kvapo koncentraciją. Taip pat prašoma pateikti informaciją apie atliekų tiekėjus, atliekų rūšį ir jų kiekius, iš kitų skerdyklų naudojamos ŠGP, biodujų jėgainės skleidžiamą specialųjį triukšmo lygį, galimą kvapų koncentraciją, sklaidą, sunaudojant daugiau gyvulinės kilmės atliekų.

7. Poveikio aplinkai vertinimo dalyviai, kurie dalyvavo peržiūrint atrankos išvadą.

Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas (toliau - Užsakovas) - UAB „Agaras“ direktorius P. Vainoras, aplinkos inžinerijos konsultantas doc. Dr. Z. Strusevičius, dr. J. Kazakevičienė, vykdanči individualią aplinkosaugos konsultavimo veiklą pagal pažymą, Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Panevėžio departamento direktoriaus pavaduotoja V. Juozapavičienė ir Visuomenės sveikatos saugos skyriaus vedėja R. Abromavičiūtė bei vyriausioji specialistė L. Jonėnienė, Panevėžio apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdybos Valstybinės priešgaisrinės priežiūros skyriaus (toliau - Panevėžio APGV VPPS) inspektorius D. Bitinas, Biržų regioninio parko direkcijos direktorius K. Baronas, Panevėžio RAAD Mokesčių ir atliekų kontrolės skyriaus vedėjas G. Andruškevičius ir Aplinkos apsaugos agentūros Poveikio aplinkai vertinimo departamento Panevėžio ir Utenos skyriaus specialistai, dirbantys Panevėžyje. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Panevėžio skyriaus ir Biržų rajono savivaldybės administracijos atstovai į persvarstymą neatvyko ir neinformavo.

Atrankos išvados persvarstymo metu veiklos vykdytojas išsamiai pristatė planuojamą ūkinę veiklą, atsakė į Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Panevėžio departamento atstovų klausimus.

Visi Atrankos išvados persvarstymo dalyviai pritarė, kad planuojamai ūkinei veiklai poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

8. Pastabos ir pasiūlymai.

8.1. Apie priimtą galutinę Atrankos išvadą privaloma pranešti visuomenei, vadovaujantis Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 „Dėl visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Tvarkos aprašas), nustatyta tvarka.

8.2. Užsakovas turi raštu informuoti Aplinkos apsaugos agentūrą apie pranešimo paskelbimą minėtame Tvarkos apraše nurodytose visuomenės informavimo priemonėse, kartu pridėdamas laikraščių, kuriuose skelbtas pranešimas, kopijas ir pranešimo, skelbto savivaldybės (-ių) ir seniūnijos (-ų), kurių teritorijas apima planuojama ūkinė veikla, su savivaldybės (-ių) ir seniūnijos (-ų) informacine žyma apie gavimo faktą ir data.

8.3. Vykdomos veiklos metu paaiškėjus, kad daromas didesnis poveikis aplinkai už informacijoje atrankos išvadai pateiktus arba teisės aktuose nustatytus rodiklius, veiklos vykdytojas privalo nedelsiant taikyti papildomas poveikį aplinkai mažinančias priemones arba mažinti veiklos apimtį/nutraukti veiklą.

8.4. Veiklos vykdytojas visais atvejais privalo laikytis visų aktualių, veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, o keičiantis teisiniam reglamentavimui atitinkamai keisti veiklos rodiklius.

9. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant galutinę atrankos išvadą.

9.1. Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Panevėžio departamento ir Panevėžio APGV VPPS atstovai bei kiti Atrankos išvados persvarstymo metu dalyvavę dalyviai pritarė, kad planuojamai ūkinei veiklai poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

9.2. Planuojama ūkinė veikla bus vykdoma esamoje biodujų jėgainėje.

9.3. Numatoma apdoroti įvairesnės sudėties biologiškai skaidžias atliekas, nekeičiant per dieną ir per metus apdorojamo kiekio.

9.4. Įgyvendinus PŪV nesikeis sunaudojamo vandens kiekis, nuotekų susidarymui ir tvarkymui taip pat įtakos neturės, nes biodujų jėgainėje sunaudojami vandens kiekiai maži, gamybinių nuotekų nesusidaro, naujų galimai teršiamų teritorijų neatsiras.

9.5. Planuojamos ūkinės veiklos (įskaitant esamą foninę taršą) sąlygotos aplinkos oro taršos leistinos normos nebus viršijamos nei sklype, nei už jo ribų, nes naudojant tą patį kiekį atliekų, tik dalinai pakeitus atliekų rūšis, priežeminės koncentracijos neviršys ribinių verčių.

9.6. Pagal Informacinį dokumentą apie atliekų apdorojimo geriausius prieinamus gamybos būdus (GPGB) (Europos Komisija, 2005 m. rugpjūčio mėn.), kvapo emisija, susidaranti anaerobinio apdorojimo metu, neturi viršyti 500–1000 OUE/m³. Specifinis kvapo emisijos faktorius anaerobiniu būdu apdorojant žaliavą bioreaktoriuje ir saugant biodujas kaupykloje yra 0,15 OUE/(m³·s). Anaerobinio apdorojimo metu kvapo emisija sudaro 98,29 OUE/m³. Visos biodujų jėgainės talpos yra sandarios, uždaros, anaerobinio apdorojimo metu kvapo emisija neviršija leistinų dydžių.

9.7. Kasmet, prieš rengiant tręšimo planą, akredituotoje laboratorijoje nustatoma filtrato ir tirštosios frakcijos tręšiamoji vertė bei apskaičiuojamos tręšimo normos ir skleidimo apkrovos.

9.8. Bendrovė turi pakankamai žemės plotų tręšimui.

9.9. Bendrovėje įdiegtos prevencinės ir apsaugos priemonės galimam neigiamam poveikiui išvengti.

9.10. Sanitarinė apsaugos zona nustatyta ir įteisinta.

10. Priimta galutinė atrankos išvada.

Atsižvelgiant į išdėstytus motyvus ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 13 dalimi, priimta galutinė atrankos išvada: planuojamai ūkinei veiklai – biologiškai skaidžių atliekų naudojimui UAB „Agaras“ biodujų jėgainėje - poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

Ši atrankos išvada dėl poveikio aplinkai vertinimo galioja 3 metus nuo atrankos išvados viešo paskelbimo dienos.

Sprendimas gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius) per vieną mėnesį nuo jo gavimo dienos Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Direktoriaus įgaliota Poveikio aplinkai vertinimo
departamento direktorė

Justina Černienė